

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับอาชีวศึกษา มุ่งให้การศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน โดยเน้นให้สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการเรียนการสอนตามลักษณะสายงานอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาการสร้างงานอย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในปัจจุบันสภาพทาง เศรษฐกิจสังคม และ เทคโนโลยีได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ถ้าสามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้ ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง และ เป็นการช่วยยกระดับฐานะทาง เศรษฐกิจให้กับผู้เรียน และประเทศชาติ เป็นประการสำคัญด้วย

กรมอาชีวศึกษาได้คำนึงถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติงานของสถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นไป เพิ่มเติมจากที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ให้สถานศึกษาดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ตามที่กรมและจังหวัดเห็นว่าเหมาะสม โดยกรมอาชีวศึกษาได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานไว้ 11 ข้อ ดังนี้

1. ให้จัดการศึกษาเพื่อการอาชีพ โดยประสานสัมพันธ์กับสถานประกอบการในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยน และหรือร่วมมือ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาวิชาชีพและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ให้จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพ โดยพยายามจัดบุคลากรให้มีชั่วโมงสอน เหมาะสมกับสภาพร่างกายและคุณภาพของงาน จัดการสอนการฝึกงานให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานความต้องการของธุรกิจอุตสาหกรรมหรือตลาดแรงงาน
3. ให้จัดการศึกษาเพื่อการประหยัด โดยคำนึงถึงการใช้วัสดุฝึกอย่างถูกต้อง และให้สนองประโยชน์อย่างสูงสุด การจัดชั้นเรียนจะต้องคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพให้เหมาะสมและประหยัดรายจ่ายหมวดสาธารณูปโภค

4. ให้จัดการศึกษาเพื่อฝึกฝนทักษะวิชาชีพอย่างแท้จริง โดยพยายามปรับปรุงคุณภาพของครู อาจารย์ ให้มีความรู้ ทักษะให้เหมาะสมกับอาชีพ
5. ให้มีการวิจัยและพัฒนาในเรื่องอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์การศึกษา บุคลากร และเทคนิคการบริหาร รวมทั้งกระบวนการเรียนการสอน
6. ให้มีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องวิทยุภาคครู ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ควรมีการจัดประชุมอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษา
7. ให้จัดกิจกรรมทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปและวัฒนธรรมร่วมกับชุมชน และให้ส่งเสริมการดนตรี เป็นพิเศษ อาจจะทำชุมนุม เอกลักษ์ณ์ไทยภายในสถานศึกษา
8. ให้จัดกิจกรรมบริการชุมชนของสถานศึกษาปีละครั้ง และร่วมกันจัดเฉพาะสถานศึกษา ในสังกัดกรมอาชีวศึกษาในแต่ละจังหวัด ปีละครั้ง เป็นอย่างดี
9. ให้จัดการอาชีวศึกษาให้ครบวงจร มีทักษะ ผลิตได้ จำหน่ายได้ จัดการได้ บริโภคได้ บริการได้ โดยส่งเสริมการสหกรณ์ และร้านค้าของสถานศึกษา และให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานจริงอย่างครบวงจร
10. ให้สามารถนำผลผลิตในสาขาวิชาเกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ศิลปหัตถกรรม และอุตสาหกรรม ไปจำหน่ายในงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน และอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นไป
11. สำหรับศูนย์ฝึกวิชาชีพให้ประสานงาน และร่วมมือกับโรงเรียนต้นสังกัดในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยใกล้ชิด เช่น กิจกรรมแนะแนว การแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

ในข้อที่ 6 ได้ระบุไว้ว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรในเรื่องวิทยุภาคครู ภูมิรู้ ภูมิธรรม และภูมิฐาน ควรมีการประชุมอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษา สำหรับในเรื่องภูมิจำนวน นั้น นายบรรจง ชูสกุลชาติ อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ได้ให้ความหมายไว้ว่า "ครูที่มีวิทยุภาคครูจะต้องมีความรู้จริงในวิชาชีพ พร้อมทั้งจะปรับปรุง สร้างเสริมความรู้ให้ก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษาในสภาพที่ความเจริญทางเทคโนโลยี เป็นไปอย่างรวดเร็ว ครูต้องไม่ได้อยู่ตลอดเวลา รู้ว่าจะปรับปรุงตนเองอย่างไร จะสอนศิษย์อย่างไร รู้ความเคลื่อนไหวของตลาดแรงงาน เป็นต้น"

จากแนวทางดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องการศึกษา และการพัฒนาบุคลากร ประกอบกับในปีการศึกษา 2528 ปรากฏว่า จำนวนนักศึกษาที่สมัคร เรียนในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา บางประเภทวิชาลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเภทวิชาคหกรรม และจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 (ปวช. 2524) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 (ปวส. 2527) ซึ่งแต่ละหลักสูตรได้เพิ่มสาขาแผนกวิชาต่าง ๆ มากขึ้น ทำให้จำนวนครู อาจารย์ในสถานศึกษา เพิ่มจำนวนขึ้น ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ในวิชาการศึกษา วิธีการสอน เทคนิคการวัดผล ประเมินผล การใช้สื่อการเรียนการสอน จากเหตุผลดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาจึงมีนโยบายให้ ดำเนินการจัดอบรมขึ้น เพื่อพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ด้านวิชาการต่าง ๆ และความรู้เกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษา อันจะนำไปประยุกต์ ใช้เมื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้ตามสภาพของปัญหา

ดังนั้น กรมอาชีวศึกษาจึงได้มอบหมายให้หน่วยศึกษานิเทศก์จัดอบรม เรื่องความ เข้าใจ เบื้องต้นเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา การส่งเสริมการนิเทศแบบคลินิกในสถานศึกษา การประยุกต์ Q.C.C. กับการนิเทศภายใน การวางแผนวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการนิเทศ ภายในสถานศึกษาให้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ลักษณะงานวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา และหรือหัวหน้าแผนกศึกษานิเทศก์จากศูนย์นิเทศและฝึกอบรมอาชีวศึกษาประจำภาค ศึกษานิเทศก์ ประเภทวิชาช่างจากศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีวศึกษาจากทั่วประเทศ ที่วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน โดยเริ่มในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2528 จนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2529 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา 2529 : 23-25) การอบรมครั้งนี้มุ่งให้ความรู้แก่บุคลากรในระดับผู้บริหารและ ศึกษานิเทศก์ เพื่อเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการจัดการนิเทศการศึกษาต่อไป

หลังจากการอบรม ได้มีการแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมในการวางแผนวิเคราะห์ปัญหาและ แนวทางการนิเทศการศึกษา ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญในงานวิชาการน้อย ไม่มีนโยบายชัดเจนในการบริหาร งาน ไม่มี การส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ฯลฯ
2. หัวหน้าคณะและหัวหน้าแผนก ไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดความศรัทธา จากครูผู้สอน ขาดเทคนิค และประสบการณ์ทางการบริหาร ฯลฯ

3. ครู-อาจารย์ขาดความรับผิดชอบ ขาดทักษะและประสบการณ์ไม่มีความเข้าใจในตัวหลักสูตร การวัดผลประเมินผล ไม่มีการพัฒนาตนเอง ไม่เข้าใจระบบงานของวิทยาลัย ขาดความสามัคคี ฯลฯ
4. นักเรียน ไม่มีจุดมุ่งหมายในการเรียน ขาดความสนใจ ไม่มีความรับผิดชอบ มีพื้นฐานการเรียนต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปัญหาส่วนตัว ฯลฯ
5. อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ ล้าสมัย ใบบางไม่สอดคล้องกับเครื่องมือ ฯลฯ
6. ระบบงาน ขาดประสิทธิภาพในการควบคุม การซื้อ การเบิกจ่าย ขาดการประสานงานภายในสถานศึกษา ปัญหาการจัดตารางสอน งานธุรการล่าช้า ฯลฯ
7. อื่น ๆ สถานที่ฝึกงานภายนอกไม่เพียงพอ สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสม ผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการศึกษา ฯลฯ

ต่อมาในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2529 ได้จัดอบรมเรื่องความรู้พื้นฐานการนิเทศแบบคลินิก และการพัฒนาเทคนิคและทักษะการนิเทศการสอนแบบคลินิกแก่ศึกษานิเทศก์จากศูนย์นิเทศและฝึกอบรมประจำภาค ทั้ง 5 ศูนย์ ที่ จังหวัดสระบุรี (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา 2529 : 50) เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม และสนับสนุนงานนิเทศการศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จากนั้นศูนย์นิเทศและฝึกอบรมในแต่ละภาคทั้ง 5 ศูนย์ ได้จัดอบรมแก่ครู อาจารย์ในสถานศึกษา เรื่องการเขียนแผนการสอน หลักการควบคุมคุณภาพ Q.C.C. โครงการจริยธรรม และเรื่องอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของสถานศึกษาในแต่ละกลุ่ม แต่เนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล และประการสำคัญคือเรื่องการนิเทศศึกษานับได้ว่า เป็นเรื่องใหม่สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้ เป็นเรื่องยากแก่การเข้าใจถึง ความหมาย ขอบเขต และลักษณะการดำเนินงานของการนิเทศการศึกษาได้อย่างแท้จริง สำหรับความเข้าใจนั้น มีผลอย่างมากในการปฏิบัติงานดังกล่าวที่ว่า "การดำเนินการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล หรือการพัฒนาบุคคลให้ดีกว่าที่เป็นอยู่จำเป็นจะต้องสร้างความเข้าใจ เป็นอันดับแรก นั่นคือจะต้องให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจว่า การกระทำสิ่งใหม่มีความแตกต่างจากการกระทำในรูปแบบเก่าอย่างไร" (สังัด อุทรานันท์ 2529 : 113)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพราะถึงจะได้จัดโครงการอบรมเรื่องการนิเทศภายในแก่ผู้บริหารไปแล้วก็ตาม แต่ไม่สามารถรู้ได้ว่า บุคลากรเหล่านั้นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานของการนิเทศการศึกษามากน้อยเพียงใด อันจะมีผลกระทบต่อ งานและโครงการต่าง ๆ ได้แต่ถ้ามีความรู้ความเข้าใจเป็นประการแรกแล้ว ย่อมจะนำไปสู่ ความสนใจ การเห็นถึงความสำคัญ และก่อให้เกิดการร่วมมือในการปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ได้ในที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นผู้วางโครงการนิเทศภายในสถานศึกษา ร่วมกับผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าแผนกวิชา ซึ่งเป็นบุคลากรหลักที่ร่วมกัน ดำเนินงานตามโครงการให้สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้ ประกอบกับบุคลากร เหล่านี้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ทำให้สามารถร่วมมือกันได้อย่างใกล้ชิด และรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับผลการวิจัย จะได้นำมาเสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดอบรม เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้เหมาะสมกับบุคลากร ทั้งเป็นการส่งเสริม และสนับสนุนงานด้าน การนิเทศการศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกรมอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
2. กลุ่มประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาชีพ หัวหน้าคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ หัวหน้าแผนกวิชาชีพ และหัวหน้าแผนกวิชาสามัญ ของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

คำนิยามที่ใช้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในการทำงานของครูร่วมกับ

บุคลากรทางการศึกษา เพื่อช่วยส่งเสริมให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการตีความ แปลความ และสรุปความ โดยการตอบแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวคิดทางการนิเทศการศึกษา บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา แนวปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และการประเมินผลการนิเทศการศึกษา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาชีพ หัวหน้าคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ หัวหน้าแผนกวิชาชีพ และหัวหน้าแผนกวิชาสามัญ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร หมายถึง วิทยาลัยเทคนิค 5 แห่ง ที่เปิดสอนประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา 8 แห่ง ที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม ศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม โดยสถานศึกษาเปิดสอนในทุกระดับ หรือบางระดับต่อไปที่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะมีประโยชน์ในการ เสนอแนะ ในการจัดอบรม เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เหมาะสมกับบุคลากรในกรมอาชีวศึกษา
2. เป็นแนวทางส่งเสริมให้ผู้สนใจงานนิเทศการศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้า และพัฒนา งานวิจัยให้มีคุณภาพ และคุณภาพประโยชน์ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาชีพ หัวหน้าคณะวิชาสามัญสัมพันธ์ หัวหน้าแผนกวิชาชีพ หัวหน้าแผนกวิชาสามัญของสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วย

ก. ผู้อำนวยการ	13 คน
ข. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	39 คน
ค. หัวหน้าคณะวิชา	42 คน
ง. หัวหน้าแผนกวิชา	149 คน
โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด	รวม 243 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในลักษณะแบบทดสอบ
ความรู้ความเข้าใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขั้นตอน โดย

1. ศึกษาหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา เพื่อสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. กำหนดโครงสร้างและสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาหา Validity ในโครงสร้าง และความถูกต้องด้านภาษา
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาค่า Reliability
6. นำเครื่องมือไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีชนิดเลือก
ตอบ (Check-List) ในเรื่องเกี่ยวกับ

- เพศ
- อายุ
- อายุราชการ
- วุฒิการศึกษา
- ตำแหน่ง
- ประเภทวิชาที่สถานศึกษาเปิดสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดชนิดตัวเลือก (Multiple Choice) ข้อคำถามแต่ละข้อคำถามประกอบด้วย คำตอบ 4 ข้อ ที่มีความแตกต่างกันไปในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามากน้อยต่างกัน และมีการกำหนดค่าคะแนนคำตอบในการวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ดังนี้คือ

- 1 แสดงถึงความเข้าใจในระดับถูกต้อง น้อยที่สุด
- 2 แสดงถึงความเข้าใจในระดับถูกต้อง น้อย
- 3 แสดงถึงความเข้าใจในระดับถูกต้อง มาก
- 4 แสดงถึงความเข้าใจในระดับถูกต้อง มากที่สุด

สำหรับเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาดังรายละเอียดคือ

ก. แนวคิดทางการนิเทศการศึกษา

- ความหมายของการนิเทศการศึกษา
- ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา
- จุดมุ่งหมายทางการนิเทศการศึกษา
- หลักการนิเทศการศึกษา

ข. บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา

- บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
- คุณลักษณะ และคุณสมบัติของผู้นิเทศการศึกษา
- บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทางการนิเทศการศึกษา

ค. แนวปฏิบัติและวิธีการ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

- งานนิเทศการศึกษา
- แผนงาน โครงการ และกิจกรรมทางการนิเทศการศึกษา
- เทคนิควิธีการนิเทศ
- กระบวนการนิเทศการศึกษา

- ทักษะในการนิเทศการศึกษา

ง. การประเมินผลการนิเทศการศึกษา

3. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

- รวบรวมจากวารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัย
- อ่านบันทึกรวบรวมสาระสำคัญ จัดเป็นหมวดหมู่
- วิเคราะห์ จำแนกเรื่องที่อ่าน แล้วสรุปความคิด กำหนดโครงสร้าง
- นำโครงสร้างและเนื้อหาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย หากกลุ่มประชากร

ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

การส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจาก กรมอาชีวศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจาก ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยเทคนิค ในกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical for the Social Science) ดังต่อไปนี้

- แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดย หาค่าร้อยละ
- แบบสอบถามตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

นำค่าสถิติเสนอในรูปแบบตาราง เสนอผลการวิเคราะห์ อ่านค่าสถิติ และวิเคราะห์ผลการวิจัย แล้วเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายหรือตารางแผนภูมิทั้งคำบรรยาย สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. การเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารอ้างอิงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนวปฏิบัติ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก